

EKSi 25 DERNEĞİ

Orada Çocuk Var!

Eksi 25 Derneği Hatay Deprem Bölgesi Saha Analiz Raporu

EKSİ 25 DERNEĞİ

Orada Çocuk Var!

EKSİ 25 DERNEĞİ HATAY DEPREM BÖLGESİ SAHA ANALİZ RAPORU

Eksi 25 Derneği'nden 6 kişilik bir grup 6 Şubat depremlerinin şiddetli yaşandığı Hatay iline bir haftalık inceleme izleme araştırması için Eskişehir'den ulaştı. Ekip bir hafta boyunca yaptığı ilçe ziyaretlerinde mevcut durumu, sağlanan hizmetleri, eksikleri, ihtiyaçları saptadı. Süreçte yerleşkelerdeki görevlilerden, halktan ve resmi yetkililerden bilgi aldı. Saha ziyaretlerinde yapılan görüşmelerde dile getirilen eksikler ekip tarafından sağlanıp tedarik edildi. Ekip konaklamayı Eksi 25 Derneği üyesinin evinde sağlandı. Saha araç kiralananak gezilmiştir. Güvenlik sebebiyle Reyhanlı ilçesine ziyaret gerçekleştirilememiştir.

1. Gün 11 Şubat 2023 Cumartesi: Erzin, Dört Yol, Karaağaç

Hatay il sınırlarında olup en az zarar gören ve güvenli bölgelerden biri olan Erzin ilçe merkezinde hasarlı bina görülmedi. İlçe genelindeki vefat eden 12 kişinin İskenderun veya Antakya'da yaşadıkları bilgisine ulaşıldı. Halkın ihtiyacını karşılayabileceği marketler, büfeler, fırınlar, giyim mağazaları açık, halk rutin sosyal yaşantıyı sürdürüyor. Yas, korku ve tedirgin bir hava hakim. İnsanlar evlerine girmeye korktukları için bazı evlerin önünde çadırlar görüldü. Bu bölgede psikososyal destek çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Dört Yol merkezde hasarlı binalar görüldü.

Karaağaç bölgesinde Bodrum Belediyesinin boş bir arazideki mutfak tırı işler halde. 3 öğün 500 kişilik yemek kapasiteli 30 gönüllüden oluşan ekibin 12 si arama kurtarma diğerleri yemek pişirme ve dağıtımda görevli. Personel donanımlı ve güçlü bir görüntüye sahip. 20'ye yakın gıda konteyneri vardı. Pişirilen yemekleri ihtiyaç sahiplerine kendi araçları ile ulaştırma işini de üstlenmiş organize bir ekip. Ekibin yakındığı nokta telefonla gelen asılsız yemek ihtiyacı talepleridir. Çay, kahve, meyve, çorba, sulu yemek gibi zengin menüler vardı.

Karaağaç EXPO fuar alanında Expo yönetim birimi ve teknik ekibinden görevlilerin koordinesinde barınma hizmeti veriliyor. Altındağ Belediyesi Expo kapalı alanında barınan 500 kişiye 2 öğün sıcak yemek dağıtımı yapıyor. Isınma, tuvalet, açık alan sorunu yok. 6 kadın 6 erkek 2 engelli tuvaleti var ve barınma hizmetinden faydalananlar ortak alanları sırayla temizliyor. Her yaş grubundan 50- 60 çocuk barınıyor. Çocuklar için oyun alanı veya oyuncak yok, ortak alanda yetişkinlerle tüm günü geçiriyorlar. Yetişkinler tüm günü yatarak ve oturarak geçiriyor. Sosyalleşme başlamış, psikososyal çalışmalarının başlayabileceği bir yerleşkedir. İnsanların konuşma konusu genelde deprem, ilk gün ne yaptıkları, kayıpları üzerine.

Karaağaç bölgesindeki ihtiyaçlar; rüzgar ve su geçirmeyecek dayanıklı çadır, seyyar tuvalet, battaniye/banyo, yeni doğan, bebek, çocuk ve kadın temizlik ve hijyen malzemeleri, özel gereksinimli veya süregelen hastalığı olan çocuklar/yetişkinler için gıda (glutensiz, çölyak...) Kuş yemi ve köpek maması.

2. Gün 12 Şubat 2023 Pazar: Arsuz/Gözcüler, Çetilli

Çetillide bir site ile bazı evlerde hasar ve yıkım var, bunun dışında günlük hayat devam ediyor. Çok ciddi bir sorun olmamasına rağmen yardım kamyonları mahalle aralarında dağıtıma devam ediyor. Bazı evlerde depremden bağımsız olarak yoksulluk vardı. Mahallenin girişinde çadır alanı vardı. Burada Suriyeli yerleşkesi ile karşılaşıldı. Çocuklar ebeveynsiz, güvenlik riski olan durumlarda gözlemlendi.

Arsuz merkezinde sahil ve sahil yolunda daha çok yazlık ve oteller bölgesinde yıkım fazla ancak sezon dışı olduğundan nüfus yoğunluğu az, dolayısıyla can kaybı da az. Arsuz otel tamamen yıkılmış. Az katlı yazlıklar çok zarar görmemişken çok katlılar zarar görmüş. **Gözcüler'de** Denizli Çayeli Belediyesi 5000 kişi kapasitesi olmasına rağmen 3000 kişilik sıcak yemek hizmeti sunuyor. Ekip mutfakla aynı çadırda barınıyor. Yemek için kullanılan 5'lt lik su ihtiyacı dile getirilmesi üzerine temin edilerek ulaştırıldı. Yemek servisi açık alanda yapılıyor. İnsanlar yemeklerini ayakta veya yerlerde yiyorlar. Türkiye Komünist Hareketi çay dağıtımı

yapıyor. Şok ve A101 marketlerin cam kapı ve duvarları zarar görmüş olmasına rağmen yağmalanmamış durumda.

Arsuz sahilde açık olduğu düşünülerek dinlenmek amacıyla bir cafeye girildi, sahipleri 5-6 kişi ve 1 kedi; cafede yaşıyorlar, yarım saat sonra bizi fark edip geldiler, çay ikram ettiler, iletişime kapalı ve şok halindeler, yaslı ve üzgünler, orada dinlenip çalışmak için izin alındı ve ekip ara ara orada dinlendi.

Karaağaç EXPO Fuar Alanı: Bu alanda yaşayan çocuklara yönelik etkinlik planlandı ve yönetime bilgi verilerek güvenlik görevlisi eşliğinde gerçekleştirildi. Alan sorumluları ve güvenlik eşliğinde boyama kitabı (96) ve pastel boya (200) dağıtımı yapıldı. Çocuk ve yetişkinler yoğun ilgi gösterdi. Hatta boyama kitabı ve kalemlerini talep eden yetişkinler oldu, rahatlamak için ihtiyaçları olduğunu söyleyen yetişkinlere de dağıtım yapıldı. İnsanlar bu alanda iletişime ve konuşmaya çok istekliler. Kapalı alan girişinde 4-12 yaş aralığında 15 çocuk ve ebeveynleri eşliğinde tanışma ve oyun etkinlikleri yapıldı. Çocuklardan ve ebeveynlerden oldukça olumlu geribildirim alındı. Devam edelim, renk/top oyununu yine oynayalım, hava aydınlıkken dışarıda da oynayalım, yarın yine gelin şeklinde geri bildirimler aldık. Etkinliği çocukları ailelerinin görüş alanı dışına çıkarmadan, ortak yaşam alanının boş kısmında gerçekleştirdik. Bu bölgedeki aileler çocuk kaçırma olayları konusunda çok tedirgin ve aşırı uyarılmışlar. Bu nedenle mümkün olduğunca ailelerin de katılımını destekledik, etkinliği görüş alanı içinde planladık. EXPO alanı yetkilileri de çalışmalardan memnuniyetini dile getirdi. Büyükşehir Belediyesi Expo sorumlusu özellikle gelip tanışarak teşekkürlerini dile getirdi. Expo alanında yaşayan bebeğin mama, biberon gibi ihtiyaçları karşılandı. Yönetime verilen malzemeler, ilaçlar sahra hastanesine ulaştırılmak üzere EXPO yönetimine teslim edildi. EXPO gönüllü çalışanlarından kimi mescit talebinde bulundu. Yetişkinler için de mandala ve boya siparişi verildi. Bu alanda yaşayan insanların bir etkinliğe ihtiyaçları vardı, aslında oyalanmaları ve bir şeylere yardım etmelerinin faydalı olacağı görüşündeyiz. Yetkililerden alınan bilgiye göre bu alana Hatay Büyükşehir Belediyesi taşınacak ve bu alanda yaşayan depremzedeler Bodrum Belediyesinin çadır ve konteyner yerleşkesine nakledilecek. Büyükşehir belediyesi hasarlı olduğu için bir süre faaliyetlerini buradan yürütecek, personeller ve aileleri de bu alanda konaklayacaktır. İspanyol sağlık ekipleri tarafından çadır yerleşkelerinin ve fuar alanının yanına sahra hastanesi kurulmuş ve bir gün sonra hizmete başlayacaklarını açıkladılar.

3. Gün: 13 Şubat Pazartesi: Samandağ, Antakya

Arsuz -Samandağ sahil yolu az kullanılan engebeli bir yol, açık ve güvenli. Birkaç noktada asfaltta çökmeler var. Konacık mahallesinde müstakil evler bile zarar görmüş durumda, evlerde yaşam devam ediyor, çadır yerleşkesi yok. Yardım tırları dağıtım yapıyordu. **Işıklı** mahallesinde evler tek katlı ve zarar görmemiş bu sebeple insanlar evlerinde yaşamaya devam ediyor. Herhangi bir yardım dağıtımı gözlenmedi. Bazı evlerin önünde çadırlar var. Korktuğu için çadırdaki kalan insanlar vardı.

Samandağ: Sahil boyunca kurulan çadır yerleşkesi var, güvenlik güçleri her yerde. Sahildeki bir otelde sivil görevliler yardım dağıtım yapıyordu. Hasarlı ev sayısı oldukça fazla. Özellikle Antakya girişinde yıkım daha fazla. Evler boşaltılmış, insanlar çadırlara yerleştirilmiş durumda. Marketler yağmalanmış. Uşak Belediyesi çöp ve temizlik ekibi destek veriyor. Bazı hasarlı evlerde yaşam devam ediyor. Su yok. Elektrik ilk iki gün yokmuş. Eskişehir Valiliği ve Eskişehir Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yemek konteynerinde 5- 6 kişilik ekte bir iki gönüllü üniversite öğrencisi var. Eskişehir Sanayi Odası mutfağa sürekli erzak tedarik ediyor. Sürekli sirkülasyon ve yoğunluk sebebiyle yararlanıcı sayısı bilinmiyor. Babel Cafe ve bahçesi barınma alanı olarak açılmış. Mutfaka kadınlar yardım ediyor, tuvalet temizliğine yardım ediyor, şebeke suyu yok. Kuru bakliyat mevcut ve sebze ihtiyacı var. Cafenin önüne çadır yerleşkesi kurulmuş. Kadıköy Belediyesi, İstanbul Cemevi, Diyarbakır Arama Kurtarma Ekibi çadır kuruyor. Çocukların ihtiyacına yönelik hiçbir materyal ulaşmamış. Çocuklar tüm günü yetişkinlerle aynı ortamda ve aynı şeyleri yaparak geçiriyor.

Antakya: Gezilen yerler içinde en fazla hasar gören yer Antakya merkez ilçeleridir. Su, elektrik, doğalgaz, tuvalet yok, alt yapı çökmüş. Antakya Kaymakamlığı yakınında çadır yerleşkesi kurma çalışmaları başlamış. İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmir Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı. Her kuruma başka bir ilin müdürlüğünden bir koordinatör müdür ve ekibi görevlendirilmiş, bütün kurumlar koordineli çalışıyor. Defne Kaymakamlığı önünde AFAD ve Qatar çadırlarına emniyet birimleri yerleştirilmiş. Halk Eğitim ve okul bahçesi yardım toplama alanı olarak belirlenmiş. Kadıköy Belediyesi Aşevi yemek dağıtımı gerçekleştiriyor, TTK Zonguldak, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul İtfaiyesi, Hasan İnsan Vakfı, Cansuyu Yardım Derneği, ŞOK market yardım tırı, Mersin Orman, UMKE, Ankara Büyükşehir Belediyesi, Kocaeli Belediyesi, Kore Cumhuriyeti, Gebze belediyesi, Anamur Belediyesi'nin hizmet sağladığı gözlemlenmiştir. Sıhhi Eczane ilaç dağıtımı yapıyor, doktor muayene yapıyor. Kaymakamlık önünde kıyafetler atıl durumda halen kıyafet seçimi yapılıyor. Bu bölgede Kızılay çadır yerleşkesi vardı. Antakya'da hasar tespit çalışmaları başlamış. Hala enkaz başında bekleyenler var, arama kurtarma devam ediyor. Şehir merkezine ilerledikçe hasar artıyor. Su yok, çöpler alınamıyor, enkazlardan ve riskli binalardan dolayı şehrin birçok yerine araç girişi yapılamıyor. Hijyen koşulları yetersiz. Çadır yerleşke alanları enkaz bölgesi ile iç içe, çadırların arasında çöpler ve enkazlar var, bulaşıcı hastalık riski oldukça yüksek. Baz istasyonları kuruluyor. Elektrik yok fakat insanlar elektrik sobası kuyruğunda. İlk defa yardım dağıtılırken kayıt alındığı görüldü. Şehrin genelinde yas, kasvet ve ağır bir koku hakimdi. Merkezde çok fazla insan vardı ancak ortam çok sessizdi. İnsanlara söylenince sıraya girip yemek veya yardım alıyorlar, hiç konuşmuyorlar ve çok mutsuzlar.

Serinyol Çadırkent: SML inşaatın kurduğu ve erzak gönderdiği su ve elektriği olan sobalı ve alttan yalıtımlı büyük çadırlardan oluşuyor. Kadın ve erkek için ayrı seyyar tuvalet ve duşakabin kuruluyor, şu an düğün salonunun tuvaletleri kullanılıyor, hem katı hem sıvı sabun mevcut. Kronik rahatsızlığı olanlar için ilaç temini ediliyor, ilkyardım ve sıhhi çadır kurulma aşamasında ancak acil tıp teknisyeni ilk müdahale ve ilaç temini konusunda destek veriyor. Hem özel güvenlik hem asker vardı. Gönüllülerimizden biri çadır kurma işinde görev alıyor. Düğün salonu mutfak olarak kullanılıyor. Çocuklar yanlarında yetişkin olmadan alanda dolaşabiliyorlar, tuvalete gidebiliyorlar, yetişkinin ve kalabalığın olduğu ortamlarda çocukların bu kadar denetimsiz olması risk teşkil ediyor.

4. Gün 14 Şubat Salı: Kırıkhan, Hassa

Kırıkhan, Antakya'dan sonra en fazla yıkım olan şehir. Az katlı müstakil evler olmasına rağmen evlerdeki hasar oranı oldukça yüksek. Çadırlar 3. Gün kurulmuş, gıda, giyim ihtiyacı yok. Farklı illerden askeri birlikler 2. Gün gelmiş, yağmalamaya karşı askerler uyarıda bulundu. Donanımlı 1+1 çadırlar var. Su bugün verilmiş, mobil tuvalet gayet temiz ilk kez sabun görüldü. Askerlere içlik ve sigara satışı bir vatandaş tarafından yapılıyordu. Kavrurma, pilav vardı, ilk defa et görüldü ve farklı yemek çeşitlerinin olduğu söylendi. Her sokakta yıkılmış veya hasarlı evlerden asansörler ve vinç yardımı ile eşya çıkarmaya çalışan insanlar var. Çadırlar arasında sosyallik başlamış çay ve çekirdek sohbetleri vardı, burada şartlar oldukça iyi, yıkım büyük ama hizmet hızlı bir şekilde ulaşmış. Spor sahasının bir alanı mülteci çadır yerleşkesi bir alanda yerli halkın yerleşkesi olarak iki ayrılmış çadır yerleşkesi bulunmaktaydı. Selim SYDV yardım sunun sivil toplum kuruluşlarındandır.

Hassa, evlerin yıkımları çok fazla gözleniyor. Şehirde askeri birlikler ve güvenlik güçleri mevcut. Kızılay çadır yerleşkesi kurmuş. Depremzedeler çadırlara yerleşmiş durumda. Günoğlu şirketler grubu Nisan ayı sonuna kadar aşevi kurmuş, herhangi bir erzak veya malzeme ihtiyaçları olmadığını belirttiler. Yağmalama olayları çok fazla, güvenlik güçleri sürekli şehir içinde operasyon yapıyor.

5. Gün: 15 Şubat Çarşamba: İskenderun

İskenderun Millet bahçesinde 150'si resmi olmak üzere bireysel çadırlarla birlikte yaklaşık 250 çadır vardı. Üsküdar Belediyesi temizlik görevini üstlenmiş. Üsküdar Belediyesinin ambulans ve sağlık hizmetleri

görüldü, veteriner hizmeti, çay makinaları var. Kızılay ambulansı, Turkcel mobil baz istasyonu ve teknik destek ekibi mevcut. Üsküdar Belediyesi 4 öğün çorba servisi yapıyor. Umut Kervanı, Yetim Eli, Yetimler vakfı, IHO Ebrar ortak aşevi açmış. Çocuk oyun parkı, basketbol sahası mevcut. Alanda bisiklet kullanan çocuklar var. Düzen hakim, karmaşa yok, yemek ve çay sıraları sakın ve düzenli. Tüm çadırlarda soba mevcut. DAP grup 200/300 kişilik, masalı yemek çadırı kurmuş. Tuvalet ve sabun var. ASDEP alanda kayıt alıyor, sınava hazırlanan çocukların test kitabı ihtiyacı olduğunu belirtti. Çocuklar çok mutlu ve özgürce geziyorlardı, oyun alanları açık, yaşlılarıyla bir aradalar, çocuklar bu durumu bir kamp bir tatil gibi görüyor. Çünkü eğleniyorlar.

Ebeveynsiz çocuklara yaklaşmak, hediye / yardım ile iletişim kurmak çok kolay, istismara açık durumdalar. Depremzedeler arasında çocuk kaçırılma ve istismarı korkuları çok fazla dile getiriliyor. Her yerde oldukça fazla giyecek mevcut.

Çay mahallesinde kurulan çadır alanında 20 çadır vardı. Aileler yeni yeni yerleşmeye başlamış, alanda çok fazla çöp vardı, yemek veya aşevi yoktu, WC vb. alanlar henüz yok, yakındaki tren garına akşamları yemek geldiğinde gidip alabilecekleri söylenmiş. Muhtar çadırlarda kalanları tanıyor ve ihtiyaçlarını biliyor. Çadırlarda kalan bebek olmamasına rağmen emzik alan bir kadın dikkatimizi çekti. İnsanlar ihtiyaçları konusunda çok sağlıklı düşünemiyorlar. Gereksiz veya fazla malzeme aldıkları gibi ihtiyacı olduğu halde malzeme almayan kişilere de rastladık.

İskenderun Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı kapalı spor salonuna depremzedeler yerleştirilmiş. Çocuk sayısı çok fazla, Dışarıda herkesin yararlanabildiği su deposu vardı. 10 bin kişinin barındığı bir alan ve kimileri Adana'ya gönderilmiş, kimileri çadırlara yerleştirilmiş ve yerleştirilmeye devam ediyor. Yemekler dışarıdan geliyor ancak bugün itibarıyla yemekhanelerinde yemek yapılmaya başlanmış. Karma bir grup, göçmen ve mülteci sayısı ile çocuk ve hasta sayısı fazla. WC kullanılır durumda ve temiz, temizlik personelleri var. İçerisi havasız ve ağır kokuyor.

6. Gün: 16 Şubat Perşembe: Belen

Belen ilçesinde bilinen 350 vefat var. Kütahya Tavşanlı Kaymakamı 4 ay önce bu bölgede görev yapmış, bölgeyi ve yapısını iyi tanıyor ve şu an bu ilçede görevli. Kütahya Ticaret Odası bölgede konteyner şehir kuruyor. Konteynerlere öncelikli olarak engelli ve bakıma muhtaç bireyler yerleştiriliyor, İskenderun'dan da bakım ihtiyacı olan bireyler getiriliyor. AFAD'dan yastık, yatak vb destekleri geliyor. Millet parkının WC'leri kullanılacak. Elektrik bağlanıyor. Kütahya İl Milli Eğitim Müdürlüğü aşı göndermiş, Osmangazi ve Anadolu Üniversitelerinin ortak kurduğu aşevi var ve 10 bin kişiye yemek sağlanıyor. Aşevine yerel halktan insan gücü desteği var. Her yerden yardım geliyor, kahvaltı ve çorba sürekli var, çevre çadır, ev ve yerleşkelere yemek gönderiyorlar. 24 saat yemek desteği sağlıyorlar aynı zamanda Kızılay, AFAD ve gönüllü çalışanlara da yemek desteği sağlıyorlar. Belen'de öğretmen kaybı yok bu nedenle ilçede psikososyal çalışmalar başlamış.

7. Gün 17 Şubat Cumartesi: Antakya

Antakya'ya 5 gün sonra bir daha gittik. Bu arada Samandağ'a soba ile yakacak odun, sebze ve giysi, Serinyol ve Kuzeytepe'ye iç çamaşırı, Serinyol'a çocuklar için oyun ve oyuncak temin edip dağıttık. Serinyol'da Alman sağlık ekipleri Sahra Hastanesi kurmuş ve hizmet vermeye başlamışlar. En önemli ihtiyaçlardan biri çalışanların ve görevli olarak diğer şehirlerden gelenlerin iç çamaşırı oldu. Bölgede ihtiyaçlar devam ediyor. Antakya'ya elektrik denemesi yapıldı ve gün içinde verildi. EXPO Hatay alanı çevresine çadır kentler ve konteynerler kuruluyordu. Mersin Lions ekibi kapsamlı ve donanımlı bir çadırkent kuruyordu. Mobil WC ve su çalışmaları vardı. Şehir içinde kalan çadırları buraya taşıyacaklar. Yerleşim alanı yapılıyor. Bu arada şehirde enkaz çalışmaları devam ettiği için Antakya merkeze giremedik. İnsanlara enkazları kaldırılırken başında durma hakkı verildi. Uygun binalardan yıkım öncesi insanlar eşyalarını alabilecek. Öncelik halen temel yaşamı

sürdürmek olduğu için bu bölge halen psikososyal çalışmalar için uygun değil. Antakya’da birçok belediye, sivil toplum kuruluşu, kamu kurumu, arama kurtarma ekipleri, uluslararası yardım kuruluşları vb destek sağlıyor, her adımda başka bir kurum kuruluşun birimlerini görmek mümkün ancak yıkım alanı ve hasar oranı çok geniş.

Tartışma ve Öneriler

- 1- Deprem bölgesinde hasar şiddetine ve yıkımın büyüklüğüne bakılmaksızın depremlerden etkilenen tüm bölgelerin psikososyal destek çalışmaları yapılmalıdır. Bölgede herkesin depremde olumsuz etkilenen bir yakını vardır. Genel olarak herkeste yas ve korku durumu bulunmaktadır.
- 2- Yardım paketleri hazırlanırken yaş, cinsiyet, ayakkabı numarası, beden ölçüsüne göre ayrıştırılarak bir kişilik ihtiyaç paketi oluşturulmalıdır.
- 3- Deprem bölgesinde çalışan gönüllüler çok yorgun ve mutsuzdu, en fazla 7 gün sonra görev değişimi yapılmalıdır.
- 4- Deprem bölgelerine yardım yapılırken bir hafta sonra çocuklar için kırtasiye malzemeleri, oyuncak gibi malzemeler gönderilmelidir.
- 5- Yaşadıkları alanın (çadır kent vb) temizliğine, yemek yapımına ve çeşitli hizmet sunulmasına yardımcı olan insanların daha mutlu oldukları, kendini iyi hissettikleri gözlemlendi. Bu nedenle afetzedelere müdahale edilirken sunulan hizmetin bir parçası olmaları sağlanmalı.
- 6- Psikososyal destek hizmeti acilen bu bölgelere sunulmalı fakat bu hizmet depremde etkilenen bölgelerde yaşayan meslek elemanları tarafından değil dıştan sunulmalı. Buradaki meslek elemanları halen hassaslar ve en ufak sarsıntıda travmaları tetikleniyor ve bu bölgede sarsıntılar hiç kesilmedi.
- 7- Sunulacak psikososyal destek çalışmaları yetişkinleri de kapsamalı, basit eğlenceli aktiviteler ile toplumun tüm kesimleri desteklenmelidir.
- 8- Kamu kurumları depremde etkilenen ilçeler ile kimi illeri partner olarak belirlemiş. Örneğin, Antakya – Konya, Arsuz- Kütahya, Samandağı- Eskişehir vb. Çok sağlıklı bir uygulama, her il bir ilçenin ihtiyaçlarını o ilçenin mülki amirleri ile planlayarak karşılıyor. Uygulama alanını küçük parçalara bölerek destek sağlamak diğer illerin de organizasyonunu kolaylaştırıyor.
- 9- Kamu kurumlarından görevliler, arama kurtarma ekipleri, gönüllüler, sivil toplum kuruluşları temsilcileri, belediye çalışanları ve tüm hizmet sağlayanlar çok istekli ve kendini adanmış durumdadır ancak çok yorgunlar, bu kişiler için dinlenme ve rahatlatma alanları ve psikolojik destek sağlanmalı.
- 10- Gelen yardımların düzenli dağıtılması için muhtarlardan veya kanaat önderlerinden destek alınabilir. Veya ihtiyaçları belirleyip destek sağlanabilir. Çünkü insanlar önceliklendirmede ve ihtiyaçlarını belirlemede sağlıklı değiller. Örneğin bebeği olmadığı halde emzik isteyen bir kadın ile kıyafeti ıslak olduğu halde giysiye ihtiyacı olmadığını söyleyen insanlar var.
- 11- Bölgedeki ihtiyaçlar zamanla ve bölgeden bölgeye değişiklik göstermektedir. Bu nedenle yardım kampanyaları planlanırken ihtiyaç olabileceği düşünülen tüm malzemeler değil, kısa süreli ihtiyaçların karşılanması hedeflenmeli ve ihtiyaç listesi ile yardım planı sürekli güncellenmeli. Aksi halde ihtiyaç fazlası malzemelerin israf edilmesi de söz konusu olabilmekte. İlk günlerde battaniye ve kışlık giysi ihtiyacı varken ikinci hafta çadır, soba ve yakacak ihtiyacı doğmuştur. Yaz aylarının yaklaşmasıyla, vantilatör, yazlık giysi ihtiyacı doğacaktır. Stoklanan gıda maddelerinin muhafazası zorlaşacaktır.
- 12- Güvenli çocuk alanları oluşturulmalı, çocuklar için güvenli oyun ve tuvalet alanları oluşturulmalıdır.
- 13- Çocuklara oyuncak ve şekerleme dağıtımları kontrolsüz ve bireysel yapılmamalıdır.
- 14- Süreçte çocuklar bir arada oyun ve eğlenceli vakit geçiriyor gibi görünseler de birkaç hafta sonra yaşadıkları alanın değişmemesi, içinde bulundukları şartların onları umutsuzluğa iteceği ve travma tepkilerinin ortaya çıkacağı göz önünde bulundurulmalıdır.

- 15- Yerli gruplar içinde de yaşlılar Arapça konuştukları için sunulacak hizmetlerde dil engelinin aşılması gerekmektedir. Yaşlılar yaşadıklarından dolayı daha öfkeli tepkiler göstermektedirler. Çadır yerleşkesinde olmaktan mutsuzlar.
- 16- Sivil toplum örgütleri tarafından lokal çalışmalar yapılarak ihtiyaçları ve ihtiyaç sahiplerin eşleştirilmesini sunulabilir. (Bir alana mama yığılması başka bir alana biberon yığılması olması gibi)
- 17- Kadınlar yaşadıkları durumun ve stresin etkisiyle yoğun adet döngüleri yaşadıkları için kadın pedi ihtiyacında uzun veya gece pedi tedarik edilmelidir. Genelde tedariklerin normal ped olduğu gözlemlenmiştir.
- 18- Tüm birimlerin Kamu, STK, yerel yönetim iş birliğinde koordinasyonlu hareket etmesi gerekmektedir.
- 19- Kalıcı PSS birimleri oluşturularak verilecek profesyonel hizmetlerin bir yıllık personel görevlendirilmesiyle karşılanması sağlıklı olacaktır. Bu nokta etkili bir izleme içinde önemlidir. (Bir haftalık görevlendirmelerle sürecin etki ve izlenmesi güç olmaktadır)
- 20- Kız çocuklarının bağımsız hareket etmede erkek çocuklarına göre daha dezavantajlı durumda oldukları gözlemlenmiştir. Bireysel hareket edemedikleri görülmüştür. Kız çocukları odağında çalışmalar planlanmalı ve yürütülmelidir.
- 21- En çok çocukların istediği oyuncak top olmuştur. Gerçekleştirilecek tüm etkinliklerin önceliğinde göz önünde bulundurulabilir.
- 22- Kimi bölgelerde insanlar tarım ve hayvancılık faaliyeti yürüttüğü için çadır yerleşkesine geçmeyip evlerinin önünde çadır kurarak yaşamak istemediler, hizmetler planlanırken bu insanların tarım alanlarının ve hayvanlarının yanında ayrılmak istememeleri de göz önünde bulundurulmalıdır.
- 23- Çadır yerleşkesinde gönüllüler iki ailede aile içi şiddetin olduğunu paylaşmışlardır ancak nereye başvuracakları ile ilgili bilgilerinin olmadığını iletmışlerdir. Çadır kentlerde veya konteyner alanlarında gönüllü çalışan veya hizmet götüren kişilere şiddet vakalarında izlenecek yol haritasıyla ilgili bilgi verilmelidir.
- 24- Yerli halkta şehri tahliye ettikleri zaman bölgenin Suriyeli mülteciler tarafından işgal edileceği korkusu hakim ve bu durum defalarca kez farklı yerleşkelerde halk tarafından dile getirilmiştir. Aynı zamanda bütün yağma ve talanın Suriyeli mülteciler tarafından yapıldığı görüşü de hakim. Bu görüş ayrımcılık söylemlerine ve kutuplaşmaya neden olmaktadır. Bu alanda çalışmalar yürütülerek bu tür söylemlerin önüne geçilmesi doğacak başka gerilimleri engelleyecektir.
- 25- Ekibimize gönderilen yardım kolileri otoban üzerinden bir noktadan teslim alınırken iki erkek yağmacının gelip kolileri talep ettiği ekipteki üyeler hızlıca araca binerek kapıları kilitleyip hızlıca o bölgeden uzaklaşıp güvenliklerini sağlamışlardır. Bölgedeki talan ve yağma olayları için acilen önlem alınması gerekmektedir.
- 26- Her ilçede imkanlar sunulurken insanların şartlarına göre bir değerlendirmenin yapılması değerlendirmenin objektif yapılabilmesi için kriterler belirlenmeli ve bu kriterlere göre hizmet sunulmalıdır. Örneğin birinci derece evini, yakınlarını ve işini kaybeden kişiler, ikinci derece evi ağır hasarlı olan işini kaybeden kişiler vb.
- 27- Hizmet sunulurken hizmet sunulan yerin siyasi görüşüne göre ayrışmalar gözlemlendi, bu durumun tesadüfi olup olmadığı üzerine çalışmalar yapılması gerekmektedir.
- 28- Hatay'da kültürel çeşitlilik ve kozmopolit yapıdan dolayı hizmet sağlayıcıların bu yapıyı göz önünde bulundurup farklı kitlelerin de ihtiyaçlarını göz önünde bulundurması gerekmektedir.
- 29- Musluklardan akan suyun temiz olmaması bölgedeki en büyük sorunlardan biridir. Şebeke sularının en kısa sürede kullanılabilir hale gelmesi gerekmekte ya da alternatif çözüm yolları sunulmalıdır. (Hem içme hem de kişisel hijyen için)
- 30- Son yaptıkları eylem en net hatırladıkları ve sürekli tekrar ettikleri söylem olarak karşılaştık. Örneğin en son pantolonunu asmış ve evinden ayrılan bir kişi herkese sürekli pantolonunu anlatıyordu ve alması gerektiğini belirtiyordu; evindeki televizyonu deprem anında patlayan kişi ki tüm eşyaları

hasarlı olmasına rağmen televizyonunu anlatıyordu ablamdan yedek televizyonunu aldım benim televizyonum oldu diye mutluluğunu anlatıyordu; yardım tırının önüne atlayan kadın, tırı durdurup temizlik maddesi istiyordu malzeme verilince evimi temizlemem gerekiyor diyordu ama esasen evi tamamen yıkılmış bir durumda gibiydi; çay ile işyerini ilişkilendirip anlatan birisi çaydan bahsederek sürekli ağlama davranışında bulunuyordu.

- 31- Şimdi ve burada olmak üzerine bağ kurma ve umut çalışmaları yetişkinlerde gözlemlenen bir durumdu. Sebze için aradığımız mobil mutfaktan sorumlu bir müdür yardımcısı gittiğimizde, hangi sebzeyi getirdiniz diye sordu ve karnabaharı saydığımızda çok mutlu oldu. Sizden on dakika önce birisi karnabahar istemişti ben de onu nasıl temin edebileceğimi düşünüyordum sonrası siz aradınız galiba artık isteklerimiz olmaya başlıyor her şey yoluna girecek diye mutluluğunu ifade etti.
- 32- Yerel yönetimler ve kamu kuruluşları iş birliklerine çok açıklar, sistematik ve planlı çalışmalar oluşturulup sunulabilirse ortak çalışmalar yürütülebilir.
- 33- Gönüllü gelen gençler enerjik, hareketli ve her işi yapmak istemelerine rağmen çocuğa yaklaşım, çocukla temas vb. risk oluşturabilecek durumlara karşı bilgilendirilmeleri ve sorumlu bir profesyonelin gözetiminde çalışmalarını yürütmeleri sağlanmalıdır.
- 34- Asılsız yemek adresi taleplerine karşı bir kayıt sistemi kurulmalı ve takip edilmelidir.

EKSİ 25 DERNEĞİ

Orada Çocuk Var!